

Odpowiedź na interpelację nr K10INT17024

DPN-WJP.0500.5.2026.MB
4374641.17869495.14486442
Warszawa, 26-05-2026

Dotyczy: jakości powietrza oraz działań antysmogowych w Tarnobrzegu

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję poniżej odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

1. Jakie były wyniki pomiarów jakości powietrza w Tarnobrzegu w styczniu, lutym oraz w pierwszej połowie marca 2026 roku, w szczególności w zakresie stężeń pyłów PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu?

Na terenie miasta Tarnobrzeg, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, od 2012 r. prowadzone są badania jakości powietrza. Badania te prowadzone są na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Marii Dąbrowskiej. Realizowany obecnie zakres pomiarowy obejmuje wyłącznie pył zawieszony PM10 oraz benzo(a)piren, arsen, kadm, nikiel i ołów oznaczane w pyłe zawieszonym PM10.

Stężenia pyłu zawieszzonego PM10 i zawartego w nim benzo(a)pirenu w dużej mierze zależą od warunków meteorologicznych. Niska temperatura powietrza, brak opadów i ciche wiatrowe w połączeniu z występowaniem zjawiska inwersji sprzyjają kumulowaniu się przy powierzchni gruntu zanieczyszczeń emitowanych z indywidualnych źródeł grzewczych i transportu. Sytuacja taka sprzyja występowaniu krótkotrwałych epizodów wysokich lub podwyższonych stężeń pyłu zawieszzonego PM10. Na Podkarpaciu w okresie od 1 stycznia do 15 marca 2026 r. wystąpiły kilkudniowe okresy charakteryzujące się niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi, przy zwiększonej emisji pochodzącej z sektora komunalno-bytowego, co sprzyjało wzrostom stężeń zanieczyszczeń pyłowych i benzo(a)pirenu w powietrzu.

W styczniu br. wartości stężeń dobowych pyłu zawieszzonego PM10 na stacji pomiarowej w Tarnobrzegu zawierały się w przedziale 10-186 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Odnotowano 11 dni z przekroczeniem wartości średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10, zaś prawo dopuszcza wystąpienie 35 dni z przekroczeniem wartości średniodobowej wynoszącej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w ciągu roku kalendarzowego. Przekroczeniem normy jest wystąpienie w roku 36 dni, w których średniodobowe stężenia pyłu zawieszzonego PM10 przekroczą wartość 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. W styczniu średnie stężenie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na stacji w Tarnobrzegu wyniosło 11 ng/m^3 (zgodnie z prawem ocena zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem zawartym w pyłe zawieszonym PM10 dokonywana jest jedynie w odniesieniu do średniorocznego poziomu docelowego wynoszącego 1 ng/m^3).

W lutym br. wartości stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 na stacji pomiarowej w Tarnobrzegu zawierały się w przedziale 7-55 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Odnotowano 2 dni z przekroczeniem wartości średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10. W lutym średnie stężenie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na stacji w Tarnobrzegu wyniosło 4 ng/m^3 .

W pierwszej połowie marca br. wartości stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 na stacji pomiarowej w Tarnobrzegu zawierały się w przedziale 20-65 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Odnotowano 3 dni z przekroczeniem wartości średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10. W pierwszej połowie marca średnie stężenie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na stacji w Tarnobrzegu wyniosło 5 ng/m^3 .

Łącznie w okresie od 01 stycznia do 15 marca br. w Tarnobrzegu wystąpiło 16 dni z przekroczeniem wartości średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 przy dopuszczalnej liczbie takich dni w roku wynoszącej – 35.

Na stacji w Tarnobrzegu nie są prowadzone pomiary pyłu zawieszonego PM2,5, natomiast prowadzone są pomiary metali w pyłe PM10. Wartości stężeń tygodniowych metali w pyłe zawieszonym PM10 w okresie od 1 stycznia do 15 marca 2026 r., zawierały się w przedziałach:

- As (PM10): 0,5-1,7 ng/m^3 (średnioroczny poziom docelowy - 6 ng/m^3),
- Cd (PM10): 0,1-0,8 ng/m^3 (średnioroczny poziom docelowy - 5 ng/m^3),
- Ni (PM10): 0,5-1,0 ng/m^3 (średnioroczny poziom docelowy - 11 ng/m^3),
- Pb (PM10): 0,003-0,02 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (średnioroczny poziom dopuszczalny - 0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

2. Jak Ministerstwo ocenia skuteczność realizowanych na terenie Tarnobrzega programów wymiany źródeł ciepła (tzw. „kopciuchów”) oraz innych działań ograniczających niską emisję?

Działania antysmogowe w Tarnobrzegu realizowane są w ramach „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej” i obejmują kilka obszarów: wymianę źródeł ciepła, kontrole, edukację, zwiększenie powierzchni zielonych oraz stworzenie system wsparcia wymiany źródeł ciepła. Informacje na temat realizowanych na terenie Tarnobrzega działań ograniczających niską emisję oparte są na danych pochodzących ze sprawozdań składanych corocznie Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

Warto jednocześnie wskazać, że od 1 stycznia 2026 r. na Podkarpaciu obowiązuje całkowity zakaz użytkowania pozaklasowych (bezklasowych) kotłów na węgiel i drewno (tzw. kopciuchów) [1]. Kotły na węgiel i drewno spełniające wymagania 3. lub 4. klasy mogą być używane maksymalnie do końca 2027 roku. Uchwała zakazuje jednocześnie spalania m.in. węgla brunatnego, mułów, flotokoncentratów oraz wilgotnego drewna (o wilgotności powyżej 20%).

W 2025 r. w Tarnobrzegu wymieniono 58 nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe (w tym: 34 przyłączenia do sieci ciepłowniczej, 9 – odnawialne źródła energii, 12- kotły na biomasę min. 5 klasy, 3 - kotły węglowe min. 5 klasy).

W latach 2023 – 2025 Gmina Tarnobrzeg zobowiązana była do przeprowadzenia rocznie 40 kontroli osób fizycznych w zakresie stosowanych źródeł grzewczych. Ze sprawozdań GIOŚ wynika, że rocznie przeprowadzano powyżej 40 kontroli, wobec czego Gmina Tarnobrzeg spełniła wymagania uchwały antysmogowej.

Wg danych z Centralnej Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB) w Tarnobrzegu znajduje się 1111 budynków jednorodzinnych ogrzewanych wyłącznie kotłami na paliwa stałe poniżej 5 klasy, w tym 607 ogrzewanych wyłącznie pozaklasowymi źródłami ciepła (poniżej 3 klasy).

W związku z powyższym konieczna jest intensyfikacja działań polegających na wymianie wysokoemisyjnych źródeł ciepła. Dane za rok 2025 pokazują, że w ciągu roku nieefektywne źródła ciepła wymieniane są jedynie w ok. 5% budynków, w których stanowią one jedyne źródło ogrzewania.

W tym kontekście należy stwierdzić, że programy wymiany źródeł ciepła w Tarnobrzegu są istotnym narzędziem walki z niską emisją. Natomiast bez dodatkowego wsparcia mieszkańców: akcjami edukacyjnymi i informacyjnymi, wsparciem osób ubogich energetycznie oraz kontrolami spalania odpadów i przestrzegania zapisów uchwały antyśmogowej, poprawa jakości powietrza będzie znacznie odroczone w czasie.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Podstawa prawna:

[1] Uchwała nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM